

УДК 629.5:747

ФОРМУВАННЯ ЗОН ВІДПОЧИНКУ НА ПАЛУБАХ ЯХТ ДОВЖИНОЮ ДО 12 М

ДАНИЛЬЧЕНКО Наталя, КОВАЛЬ Сергій

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
Миколаїв, Україна

nataliia.danylchenko@nuos.edu.ua, sergiy.koval@nuos.edu.ua

Розглянуто зони відпочинку на яхтах невеликого розміру. Проаналізовано підходи до проектування даних зон та художні, технічні та ергономічні аспекти формування суднового середовища.

Ключові слова: *яхта, палуба, відпочинок, ергономіка, трансформуючі елементи.*

ВСТУП

Малі судна (довжиною до 24 м) досить різноманітні за своїм призначенням. Вони використовуються як для господарства, так і в особистих цілях. Рибуловля, туристичні походи, тривалі морські та річні подорожі або одноденна прогулянка – далеко не повний перелік видів дозвілля, що підвладні малим суднам.

У великій сім'ї малих суден найбільш поширена група суден довжиною до 12 м. Організація простору на такому судні, передбачає використання кожного метру корисної площі. Велику роль тут відіграє розмір, прямо впливає на обсяг населених і господарських приміщень. Так як суднові приміщення невеликого розміру, для відпочинку використовуються салони, каюти і відкриті ділянки палуб. Завдяки раціональному плануванню, сучасним технічним рішенням представляється можливим досягти цієї мети.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання суднового дизайнера в такому разі – створити комфортний інтер'єр, створюючи зони відпочинку навіть на невеликих ділянках, при чому зробити їх максимально різноманітними.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Моторні катери, моторні та вітрильно-моторні яхти довжиною приблизно до 12 м користуються найбільшим попитом у населення за кількома причинами.

По-перше, їх вартість відносно невелика. По-друге, їх легше експлуатувати та обслуговувати у разі ремонту. Багато моделей мають підвісні мотори, які економлять внутрішній простір судна. Також такі невеликі судна можна перевозити з одного порту в інший, використовуючи автомобіль з причепом.

Катери і яхти можуть мати різні архітектурні особливості з точки зору екстер'єру. В залежності від цього, різняться і підходи до організації зон відпочинку на палубах.

Катера для риболовлі. Як правило вони невеликі – 7-8 м. Дизайн катера повністю відповідає його призначенню: з жорсткою рубкою, відкритою кормовою частиною (кокпіт). Кокпіт довгий і широкий з відкидними поздовжніми "лавками" – дуже зручний для риболовлі, цьому ж сприяє відносно невисокий надводний борт в кормі. Окрім риболовлі – ця зона може бути використана безпосередньо для відпочинку на воді. Над кокпітом може бути встановлений складаний тент- біміні. Таким чином, на катері передбачено і відкритий простір, і каюта, де можна сховатися від негоди. Цей відкритий простір максимально універсальний. Катер має носову палубу і широкий сан-дек на даху носової каюти.

Моторні катери для відпочинку. В кокпіті катерів організовують невелику зону відпочинку, представлену як диванами (кріслами), так і невеликим обіднім столом. При бажанні – можна не тільки приймати сонячні ванни, а й влаштувати обід на відкритому повітрі. При чому, дуже часто зустрічаються варіанти планування з трансформуючими елементами: диван може перетворюватись в лежак, столик може бути складним, навіть невелика барна стійка-тумба може вміститися при грамотному плануванні. Носові палуби при можливості теж використовуються для відпочинку. Або лежачи-трансформери, або пару крісел може бути розміщено і у носовому кокпіті, створюючи, таким чином, ще одну зону для відпочинку.

Для суден зі *стаціонарними моторами*, окрім зони в кокпіті, характерною є наявність невеликої кормової платформи, яка конструктивно є подовженням корпусу судна і призначена також для відпочинку біля води. Ця кормова платформа в де-яких моделях може бути відкидною, коли катер нерухомий, і піднятою в режимі руху.

Для розширення корисної площі катери та яхти можуть мати відкидні частини бортів, на яких теж можна розміститись для прийняття сонячних ван або для риболовлі [1]. Особливо, це буде гарним рішенням для суден з *підвісними моторами*, які розміщуються на кормі, і тим самим, заважають доступу до води.

Цікавим рішенням може слугувати катер Beneteau Flyer 7 SUNdeck. При невеликій довжині 7,2 м конструкторам та дизайнерам вдалось організувати і носову, і кормову зони відпочинку. На носовій – розміщені крісла-трансформери, які перетворюються в лежак. В кормовій – відкидні дивани та столик; крім цього крісла, призначені для рульового, обертаються на 360 градусів, і можуть бути також частиною зони відпочинку. В залежності від кількості пасажирів регулюються і кількість сидячих місць [2].

Особливістю організації відкритих зон відпочинку на *вітрильних яхтах* є те, що в кормовому кокпіті розташоване місце рульового. Тому треба в невеликому просторі сумістити 2 зони: зону управління судном і відпочинку. Це цілком вдається за рахунок використання диванів-трансформерів, які, як правило, розміщуються побортно. Консоль управління може перетворюватись

в розкладний стіл. А додаткову корисну площу збільшує відкидна кормова платформа [3]. Сучасні технології, якісні матеріали дозволяють створити комфортним невеликий за площею кокпіт привабливим для відпочинку.

Ще одна додаткова зона відпочинку може бути розміщена на флайбріджі моторної яхти. Це зона, що притаманна яхтам більше 12-13 м. Частіше її оснащують обіднім розкладним столом, диванною групою і залишають і невеликою ділянкою-консоль управління яхтою.

Поєднання салону яхти з кормою є ще одним варіантом збільшення простору на яхті. Конструктивно такі рішення втілюються: за допомогою скляних дверей, що розсуваються і об'єднують простір салону з кормовим кокпітом. На невеликих за розміром катерах кабіна може бути виконана напіввідкритою, або взагалі, місце рульового захищено тентом. Візуально це сприймається як один простір, призначений для відпочинку.

Варто відмітити, що кольорові рішення відкритих зон відпочинку майже завжди вирішені в світлих кольорах: білі, світло-сірі, бежеві тощо. Це обумовлено, по-перше, невеликим розміром їх, по-друге, універсальністю. Все обладнання та його взаєморозташування, виконано з урахуванням вимог ергономіки. Використання трансформуючих елементів обладнання дозволяє перетворювати зони за призначенням (наприклад, обідня – в зону прийняття сонячних ван), а також більш вільно пересуватись по палубі пасажирів.

ВИСНОВКИ

Таким чином, основними напрямками формування зон відпочинку на невеликих катерах ф яхтах є:

- універсальність;
- трансформуючі елементи обладнання
- трансформуючі елементи конструкції корпусу
- комфорт та зручність для пасажирів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Nosova A. The most interesting novelties in the segment of motor yachts. *ItBoat*: вебсайт. URL: <https://itboat.com/articles/5673-the-most-interesting-novelties-in-the-segment-of-motor-yachts>
2. Beneteau Flyer 7 SUNdeck. *ItBoat*: вебсайт. URL: <https://itboat.com/models/10214-beneteau-flyer-7-sundeck>
3. Катери і яхти. Jeanneau Sun Odyssey 490. *Marine-Trade*: вебсайт. URL: <https://marine-trade.com.ua/ua/product/sun-odyssey-490>

DANYLCHENKO N., KOVAL S.

FORMATION OF REST AREAS ON THE DECKS OF YACHTS UP TO 12 M IN LENGTH

Recreation areas on small yachts are considered. Approaches to the design of these areas and the artistic, technical, and ergonomic aspects of forming the ship's environment are analyzed.

Keywords: yacht, deck, relaxation, ergonomics, transforming elements.